

NEL DONKERS

beeldend kunstenaar // huurder

Ik klop aan bij het atelier van Nel Donkers. 'Ja!' klinkt het van de andere kant van de deur en ik ga naar binnen. Ik moet even zoeken naar Nel; ze zit aan een bureautje achter in de ruimte. Hier heeft ze plek vrij gemaakt zodat ik kan schrijven. Het atelier is vol, ik zie veel. Een aantal dingen lijken voor mij niet meteen een logische link te hebben met een atelier waar grafische technieken uitgevoerd worden; houten blokken, strips, platen en ander restmateriaal. De grote etspers in het midden van de ruimte neemt dan toch mijn twijfel weg. Nel kan materiaal zien als een startpunt van haar werk, vertelt ze me later. 'De spullen die ik in huis heb spelen een grote rol.' Daarom is ze oplettend als het gaat om weggegooide materialen. Zo heeft ze in een container op straat een grote hoeveelheid linoleum platen gevonden waarmee haar grafische werk 'Europa' (2020) volledig is gemaakt. 'Anders was dit werk er niet gekomen!', zegt Nel enthousiast. 'Ik heb de gewoonte om af en toe eens in een vuilnisbak te kijken. Je staat versteld van wat mensen weggooien, niet eens direct aan waardevolle spullen, maar waar je ook weer inspiratie van krijgt. De gekste, kleinste dingen geven mij soms weer een 'starting point' voor iets nieuws.'

We zitten in het huidige atelier van Nel binnen Carré. Ze heeft hiervoor twee andere ateliers binnen dit pand gehad. Wanneer ik haar vraag waarom ze al zo lang in Carré huurt geeft ze als antwoord: 'Ik ben niet zo zot op verhuizen, zeg maar.' Even weet ik niet wat ik moet zeggen. Ik denk dat ik een romantisch antwoord verwachtte, maar dit kan natuurlijk ook. De ruimte waar ze nu zit was een operatiekamer. 'Je ziet waar de grote lamp heeft gehangen. Er zitten veel stopcontacten en aansluitingen voor zuurstof en perslucht.' Nel wijst naar de vloer, 'Toen ik hier kwam zat hier nog een bult op de grond waarvan je dacht: 'Wie komt daar omhoog gekropen?!' Ik bekijk de drukke

ruimte met half dichtgeknepen ogen om me voor te stellen hoe deze kamer er 40 jaar geleden uit heeft gezien. Het is vrij moeilijk in te beelden dat dit een strakke, medische ruimte is geweest. De stijfheid van het pand heeft zich over de jaren omgevormd tot een veelzijdigheid.

Samen lopen Nel en ik door de gangen van Carré. Ze kent het ingewikkelde gebouw als haar broekzak en loopt voorop. We komen uit bij een opslagkast waar verschillende Carré-uitgaven liggen. Deze werden jaarlijks ontworpen en uitgewerkt door kunstenaars binnen Carré voor de open atelierdagen. In deze uitgaven zijn namen en werken te vinden van deelnemers. De opslagkast ligt vol dozen, boekjes, krantjes en kaarten. Doos voor doos bekijken we de inhoud

en ik merk dat Nel zelf ook verrast is over dingen die ze tegenkomt. Dat kan ik goed begrijpen, we komen uitgaven tegen van wel tien tot vijftien jaar geleden. Ze laat ook zelfgemaakte borden en pijlen zien die als bewegwijzing tijdens de open dagen en exposities gebruikt werden. 'Alles is zelfgemaakt,' legt Nel uit, 'hier bijvoorbeeld een standaard die we neerzetten tijdens de openingen, daar stond ik of iemand anders dan achter om een verhaaltje te vertellen. Dat soort dingen kochten we niet hoor! Dat maakten we allemaal zelf.' Al snel heeft Nel een mooi stapeltje Carré-uitgaven geselecteerd die ik mee mag nemen.

Nel heeft zich jarenlang ingezet voor activiteiten in en rond Carré. Zij hielp ook met deze uitgaven. Ze vertelt dat ze hier destijds mee gestart is om roddelen uit de weg te gaan. 'Liever praten met elkaar, dan over elkaar.' Nel legt uit dat het organiseren van opendagen en exposities best een moeilijke klus was. 'We deden net wat er mogelijk was, en wat het budget toeliet.' Waarom ze zo graag ruchtbaarheid wilde geven aan Carré? 'Omdat dat leuk was. Het samen iets organiseren

vind ik waardevol. Het op tijd exposeren voor kunstenaars is sowieso een must! De collegialiteit, voor zover die er is, is in zulke gebouwen uniek. Dat vind je nergens anders. En als je het vergelijkt met andere steden, dan zitten wij op rozen. De mentaliteit van Tilburg is heel direct en open. In andere Brabantse steden kom je op plekken die veel tutter zijn. Niet te geloven.'

Ik merk dat Nel voelt dat er een bepaalde druk ligt op het kunstenaarschap. Een druk van 'hogere' machten, zoals die van bestuur en politiek. Ze vertelt over Rick van der Ploeg, staatssecretaris van Cultuur en Media in Kabinet-Kok II. 'Destijds heeft hij besloten dat kunstenaars allemaal een KVK-nummer moesten hebben, dus die hadden ineens allemaal een bedrijfje. Dat vind ik toch wel ver gaan, dat kan je niet verwachten. Om dat zomaar op iedereen los te laten lukt gewoon niet. Die kan wat mij betreft de pot op!' Ook vertelt ze een verhaal over het bestuur van Carré een aantal jaren terug. Nel kijkt door haar raam en wijst naar het binnenplein. 'Het bestuur wilde hier een gebouw wegzetten, een derde atelier noemde ze dat. Dat

zou dan de expositieruimte moeten worden voor ons. Maar weet je, ik had daar helemaal geen behoefte aan. Het was al zo dat ze die kunstenaars allemaal tegelijk op een hoop wilden duwen in die ateliers. Wat ze maakten moest daar dan ook maar weer bij zodat vooral de maatschappij daar geen hinder van had!' Nel verheft haar stem en maakt duidelijk dat kunstenaars daar niet voor zijn. 'Wij willen hier maken en vervolgens de stad intrekken met ons werk of met onze muziek of met onze zang. Dat gaan we hier niet zo navelstarend en alleen maar voor onszelf doen! Dat is kunst niet! Zo mag je er niet over denken.'

